

Grachtenhuizen

Van fotograaf tot uitgever

De Amsterdamse fotograaf Arjan Bronkhorst (41) – geboren in Alkmaar en opgegroeid in De Rijp – is voor zijn prachtige eerste boek noodgedwongen uitgever geworden: Lectura Cultura Books. „Ik kon geen uitgever vinden die voor dit project met mij in zee wilde. Misschien omdat dit niet eerder is gedaan.” De eerste oplage telt 3000 exemplaren, prijs: € 49,50.

www.grachtenhuizen.org

Het Staetshuys, Herengracht 460.

Grachtenhuizen

Hal van Het Staetshuys.

Beeldje in Huis van Brienen, Herengracht 284.

Huis van Nienhuys, Herengracht 380-382.

't Witte Huys, Herengracht 168.

Huis Goudstikker, Herengracht 458.

Magnum opus over monumenten

Ton de Lange
t.de.lange@hdcmedia.nl

Amsterdam * „Het was een rollercoaster, dit boek komt uit mijn tenen.” Bijna twee jaar werkte Arjan Bronkhorst aan zijn unieke fotoboek 'Grachtenhuizen'. Dat toont voor het eerst de binnenkant van 31 monumentale panden uit de vier eeuwen oude wereldberoemde Amsterdamse grachtengordel. Mét verhalen en portretten van de bewoners. „Misschien is dit boek óók wel monumentaal.” Bronkhorst, die zelf in een appartement aan de Keizersgracht woont, moest eerst het vertrouwen zien te winnen van zijn buurtgenoten. Zij zijn doorgaans niet of

nauwelijks genegen om hun privé prijs te geven aan de nieuwsgierige of jaloerse buitenwereld. Het hielp dat Bronkhorst al jaren fotografeert in opdracht van de gerenommeerde Amsterdamse monumentenvereniging Hendrick de Keyser. Door contact met Jan Meulendijks en Bart Schuil – de bewoners van Herengracht 460 ('Het Staetshuys') – gingen de diverse 17e eeuwse deuren makkelijker open. „Jan en Bart waren zeer te spreken over de foto's die ik bij hen had gemaakt. Op een gegeven moment zit je aan de keukentafel en is het van 'ik weet nog iets leuks voor je, ik zal Elise wel even bellen.'” Ofwel Elise Wessels-Van Houdt, van Keizersgracht 584-586. Haar bijna Vermeer-achtige portret werd uiteindelijk de onslagfoto, dé blikvanger van het boek. Bronk-

Wenteltrap in Cromhouthuizen, Herengracht 364-370.

Uniek beeld van kapitale grachtenhuizen

horst, inmiddels tien jaar professioneel fotograaf, werkte bij het project met digitale spiegelreflex (kleinbeeld). „Ik ben uitgegaan van natuurlijk licht en heb slechts hier en daar kunstlicht gebruikt.” De teksten in het gebonden boek –

op elke pagina een Engelse vertaling handig naast het Nederlands – komen van kunstjournalisten Marc van den Eerenbeem en Kees de Wilt. Eberhard van der Laan, burgemeester van Amsterdam, schreef het voorwoord én is een van de geportretteerden, in zijn ambtswoning aan Herengracht 502 ('Huis met de Kolommen'). „Bij zijn voorwoord heb ik hem gefotografeerd als een soort hedendaagse regent, noem het een staatsportret. Verderop in het boek kijkt hij casual naar buiten, met een voet op de raampost. Het liefst had ik ook nog een rokende sigaret

in zijn rechterhand gezien.” In veel panden heerst de sfeer en geur van lang vervolgen tijden. Terwijl Bronkhorst vertelt in 'Huis van Brienen' (Herengracht 284), klinken kort na elkaar de slagen van drie klokken. Als dat geluid wegsterft, attendeert hij op het verder tikken van de klok. „Wát een rust”, fluistert de fotograaf. „Ongekend toch, zo midden in de stad?” Zeker het afgelopen jaar werkte hij non-stop aan het project. De vraag is wat hij nu nog moet, na dit magnum opus van ruim 400 pagina's boordevol bijzonder beeld? Ideeën

genoeg. „Een boek over de Eilandspolder, vlakbij waar ik ben opgegroeid. En een sfeervol document maken van landhuizen en kastelen met hun families.” Intussen heeft de prille uitgever het druk met bestellingen. Dit omdat het niet vlot gaat met Centraal Boekhuis, de voorraadkamer van de boekhandel. „Ik zit tien dagen te wachten totdat mijn btwnummer wordt geactiveerd. Hoe moeilijk is dat? Al die tijd kun je ook niet inschrijven, en daarom distribueer ik momenteel even zelf. Het wordt nieuwe ondernemers niet echt makkelijk gemaakt.”

FOTO'S ARJAN BRONKHORST

Apotheose zonder Gisèle

Een van de bewoners die aan het fotoproject van Arjan Bronkhorst meewerkte, maakte de indrukwekkende apotheose niet mee. Gisèle d'Ailly van Waterschoot van der Gracht overleed op 27 mei dit jaar, op 100-jarige leeftijd. Ze had meer dan 70 jaar gewoond in het hoge dubbel-pand Herengracht 401-403. De geboren Haagse was een dochter van geoloog Van Waterschoot van der Gracht en de Oostenrijkse Josephine, barones von Hammer Purgstall. Gisèle onderscheidde zich als glazenier en kunstenaar en richtte de Amsterdamse stichting Castrum Peregrini op. Deze stimuleert kunstenaars en brengt hen bij elkaar. Na een grote erfenis te hebben ontvangen, schonk ze in 1982 haar onroerend goed aan de stichting. Voorwaarde was dat ze tot haar dood in het grachtenpand kon wonen.